

Пояснювальна Записка

до проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо стимулювання платників екологічного податку до здійснення природоохоронних заходів та збалансованості бюджетних надходжень»

1. Мета законопроекту

Цей законопроект є альтернативним до Проекту Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо справляння екологічного податку при управлінні відходами, реєстраційний номер 6345 від 24.11.2021 р., який передбачає значне підвищення ставок податку за розміщення відходів всіх класів небезпеки, не пояснюючи необхідність підвищення, і, головне – не встановлюючи механізмів для спрямування надходжень на природоохоронні заходи.

Метою альтернативного законопроекту є індексація на 10% ставок екологічного податку за розміщення відходів, створення умов для заохочення платників екологічного податку до здійснення природоохоронних заходів шляхом застосування коефіцієнту до ставок податку та збалансування бюджетних надходжень від таких змін за рахунок встановлення справедливого та економічно обґрунтованого оподаткування видобування марганцевих руд.

2. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

Передусім, функція екологічного податку має базуватись на принципі зменшення негативного впливу на оточуюче середовище. Світові тенденції вказують на те, що зараз актуальним є впровадження сучасної моделі екоподатку, в якій акценти зміщуються з оподаткування доходів на оподаткування негативного впливу на довкілля.

В цьому контексті важливою є диференціація ставок податку в залежності від шкоди, яка завдається навколишньому середовищу. Наприклад, більш шкідлива діяльність/споживання повинні оподатковуватись за більшими ставками, а менш шкідлива діяльність/споживання, відповідно, за меншими ставками. Також важливим є стимулювання природоохоронних заходів, які можуть бути здійснені платником екологічного податку.

Досвід країн ЄС показує, що здійснювати реформу екологічного оподаткування треба комплексно, з огляду на застосування податкових стимулів, які надаються платникам за їхній внесок у впровадження нових технологій, за здійснення або природоохоронних заходів, спрямованих на охорону навколишнього природного середовища і раціональне використання ресурсів.

Екологічне оподаткування перш за все повинно відповідати головній меті – покращення стану екологічного середовища. У низці країн (Швеції, Данії, Нідерландах) підвищення ставок екологічних податків компенсувалося

зменшенням податкового навантаження на інші сфери, та диференціюванням ставок.

Вказане підтверджується даними з 20-тої Глобальної конференції з екологічного оподаткування GCET20 (Електронний доступ: «<http://www.gcet20.com>»).

Для збалансування бюджетних надходжень, на які вплинуть запропоновані зміни, пропонується встановити справедливе та економічно обґрунтоване оподаткування видобування марганцевої руди. Це було одним з питань, щодо якого було досягнуто консенсусу під час розгляду Проекту Закону про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень (реєстраційний номер 5600 від 02.06.2021). Має бути встановлений однаковий підхід до видобування руд з досить високою дохідністю. Рента за видобування марганцевих руд має розраховуватись від світових цін. Однак, під час розгляду законопроекту 5600 в другому читанні в залі парламенту ця норма випадково не була підтримана. Отже метою цього законопроекту є її закріплення в Податковому кодексі України, що збільшить надходження до державного бюджету України з належних джерел, підвищення оподаткування яких є економічно обґрунтованим.

3. Основні положення законопроекту

Проект пропонує:

- ставки податку за розміщення відходів пропонується підвищити на 10%, оскільки саме по собі підвищення ставок, без механізмів заохочення або стимулювання до природоохоронних дій, не призведе до зменшення навантаження на навколишнє природне середовище;
- шляхом встановлення можливості застосування коефіцієнту 0,5 до ставок екологічного податку стимулювати здійснення природоохоронних заходів, які передбачені чинним законодавством України або дозвільним документом на здійснення операцій у сфері поводження з відходами та спрямованих на один з таких напрямів: охорона і раціональне використання водних ресурсів; охорона атмосферного повітря; охорона і раціональне використання земель; охорону і раціональне використання мінеральних ресурсів; охорона і раціональне використання природних рослинних ресурсів; охорона і раціональне використання ресурсів тваринного світу; збереження природно-заповідного фонду; раціональне використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів;
- для руд марганцевих встановлюється новий порядок розрахунку рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин: ставка за шкалою в залежності від ціни на руду марганцю за індексом світового інформаційного агентства CRU Group– від 3,5% до 10%; ставка застосовується

до фактичної ціни – до ціни. Встановленої на марганцеву руду світовим інформаційним агентством CRU Group.

4. Правові аспекти

Ця сфера відносин регулюється Податковим кодексом України.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація положень цього проекту Закону може збільшити надходження до Державного бюджету України на 600 мільйонів гривень на рік (за рахунок збільшення надходжень від рентної плати).

Прийняття та реалізація положень законопроекту не потребує витрат з Державного бюджету України.

6. Позиція заінтересованих сторін

Законопроект не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної.

Проект не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

7. Оцінка відповідності

У законопроекті відсутні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції; стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод; впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; створюють підстави для дискримінації.

8. Прогноз результатів

Прийняття цього законопроекту забезпечити умови для здійснення природоохоронних заходів в сфері поводження з відходами, що зменшить негативний вплив на довкілля, а також збалансує бюджетні надходження за рахунок додаткових платежів до державного бюджету від платників ренти за видобування марганцевої руди.

народні депутати України

Олексій КОВАЛЬОВ та інші

ЕАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Ковальов Олексій Іванович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000849E2F00300B8F00
Дійсний до: 25.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 387д9/1-2021/383164 від 08.12.2021

752381